

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. E. F.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. Z. Z., advokátkou v B., proti žalovanému **R.**, so sídlom v B., o **určenie neplatnosti výpovede, trvania pracovného pomeru a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 12 C 126/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2009 sp. zn. 3 Co 31/2008 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 6. novembra 2007 č.k. 12 C 126/2005-250, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2009 sp. zn. 3 Co 31/2008 a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo 6. novembra 2007 č.k. 12 C 126/2005-250 v napadnutej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá a vo výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV čiastočným rozsudkom z 23. mája 2006 č.k. 12 C 126/2005-195 rozhodol o uplatnených mzdových nárokoch žalobkyne (okrem nároku na zaplatenie náhrady mzdy z titulu neplatného rozviazania pracovného pomeru). Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 26. júna 2007 sp. zn. 5 Co 327/2006 rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti potvrdil.

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 6. novembra 2007 č.k. 12 C 126/2005-250 určil, že výpoveď daná žalobkyni žalovaným listom z 19. októbra 2004 a doručená 19. októbra 2010 je neplatná. Súd návrh v časti o určenie neplatnosti výpovede danej žalobkyni žalovaným listom z 28. októbra 2004 a doručenej 28. októbra 2004, v časti o určenie trvania pracovného pomeru a v časti náhrady mzdy v sume 65 363 Sk mesačne od 1. februára 2005 s úrokom z omeškania 8 % od 1. februára 2005 do zaplatenia zamietol. Zároveň vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Žalovanému

uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 1 000 Sk na účet okresného súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa pracovala u žalovaného na základe pracovnej zmluvy z 29. decembra 1981 naposledy ako vedúca odboru práce a miezd. Súd poukázal na to, že listom zo 14. októbra 2004 oznámil generálny riaditeľ personálnemu odboru, že na základe analýzy pracovnej pozície v súvislosti s celkovou optimalizáciou činností útvaru a v súlade s článkom I.S.R. z 3. apríla 2003 k 19. októbru 2004 ruší pracovnú pozíciu žalobkyne. Na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa R. z 19. októbra 2004 bola daná žalobkyni v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce výpoveď z dôvodu zrušenia pracovného miesta. Pokiaľ ide o výpoveď z 19. októbra 2004 doručení žalobkyni 19. októbra 2004 súd uzavrel, že táto je neplatná z dôvodu, že nebola prerokovaná so zástupcami zamestnancov. K určeniu neplatnosti výpovede z 28. októbra 2004 doručenej žalobkyni 28. októbra 2004 uviedol, že rozviazanie pracovného pomeru bolo vopred prerokované s O.. V konaní bolo ďalej preukázané, že žalovaný nemal možnosť v čase dania a doručenia výpovede dňa 28. októbra 2004 žalobkyňu ďalej zamestnávať, a to ani po predchádzajúcej príprave a ani inou vhodnou prácou. Ponukovú povinnosť žalovaný teda ani nemohol splniť, nakoľko žiadnu voľnú pozíciu v čase dania a doručenia výpovede nemal. Súd ďalej konštatoval, že na splnenie ponukovej povinnosti nemá vplyv ani prípadný vznik pracovného pomeru nových zamestnancov v dňoch 1., 15., 18. októbra 2004, pretože to bolo pred daním výpovede. Nakoľko v konaní boli preukázané všetky hmotnoprávne predpoklady pre danie výpovede žalobkyni, súd návrh na určenie neplatnosti výpovede danej žalobkyni žalovaným listom z 28. októbra 2004 ako nedôvodný zamietol. Z dôvodu zamietnutia žaloby v tejto časti, zamietol žalobu aj vo zvyšnej časti, pretože pracovný pomer zamestnanca trvá pri jeho oznámení podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy len v prípade dania neplatnej výpovede zamestnávateľom. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14. mája 2009 sp. zn. 3 Co 31/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania potvrdil. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že generálny riaditeľ žalovaného rozhodnutím R. z 19. apríla 2004 zrušil funkcie vedúcich odborov PaM (práce a mzdy), odboru polygrafických služieb a kontrolného odboru S. ku dňu 19. októbra 2004. V konaní nebolo preukázané, že by

žalovaný mal možnosť v čase dania a doručenia výpovede žalobkyňu ďalej zamestnávať. Rozhodnutie o organizačnej zmene bolo z 19. októbra 2004 a výpoveď bola žalobkyni daná a doručená 28. októbra 2004. Preto posúdenie možnosti ponuky inej vhodnej práce je ohraničené týmto obdobím. Tvrdenia žalobkyne o tom, že boli prijatí noví zamestnanci je preto právne irelevantné. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím prvostupňového súdu okrem časti výroku, ktorým súd určil, že výpoveď daná žalobkyni listom žalovaného z 19. októbra 2004 je neplatná a výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok 1 000 Sk, podal na podnet žalobkyne mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudky oboch súdov v napadnutej časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a porušenie § 1, 2, 3 O.s.p., § 61 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, § 63 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Zákonníka práce. Má za to, že zamestnávateľ si nesplnil ponukovú povinnosť, v rozhodnom čase disponoval voľnými pracovnými miestami, nakoľko prijal niekoľko nových zamestnancov. Ponuková povinnosť mala byť vykonaná pred doručením výpovede. Zo spisu vyplýva, že najneskôr 14. októbra 2004 žalovaný vedel o zániku pracovného miesta žalobkyne a aj napriek tomu jej neponúkol voľné pracovné miesto, na ktoré prijal nových zamestnancov.

Žalobkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora vyjadrila a uviedla, že sa pripája k stanovisku generálneho prokurátora uvedeného v mimoriadnom dovolaní.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že ho pokladá za nedôvodné a navrhol ho zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) na podnet žalobkyne generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozhodnutia v napadnutej časti a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou,

ktorá mala za následok nesprávne právne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a tzv. iné vady dovolateľ nenamietal, tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) pokiaľ ide o otázku splnenia ponukovej povinnosti zo strany žalovaného voči žalobkyni.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 1 O.s.p. občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 2 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pritom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 3 O.s.p. občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď, ak nejde o výpoveď pre neuspokojivé plnenie pracovných úloh, pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny alebo z dôvodu, pre ktorý možno okamžite skončiť pracovný pomer, iba vtedy, ak a/ zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, b/ zamestnanec nie je ochotný prejsť na inú pre neho vhodnú prácu, ktorú mu zamestnávateľ **ponúkol v mieste**, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce alebo sa podrobiť predchádzajúcej príprave na túto inú prácu.

V danej veci pokiaľ ide o určenie neplatnosti výpovede z 28. októbra 2004 doručenej žalobkyni 28. októbra 2004 odvolací súd uviedol, že rozhodnutie o organizačnej zmene bolo z 19. októbra 2004 a výpoveď bola žalobkyni daná a doručená dňa 28. októbra 2004. Preto posúdenie možnosti ponuky inej vhodnej práce je ohraničené týmto obdobím. Zároveň však uviedol, že listom zo **14. októbra 2004** č. P. odoslaný personálnemu odboru, zrušil generálny riaditeľ žalovaného na základe analýzy pracovnej pozície v súvislosti s celkovou optimalizáciou činností útvaru a v súlade s článkom I.S.R. z 3. apríla 2003 k 19. októbru 2004 pracovnú pozíciu žalobkyne. Okresný súd zas uviedol, že žalovaný nemohol ponukovú povinnosť ani splniť nakoľko žiadnu voľnú pozíciu v čase dania a doručenia výpovede nemal. Tvrdenia žalobkyne o tom, že boli prijatí noví zamestnanci v dňoch 1., 15., 18. októbra 2004, považoval za právne irelevantné, pretože to bolo pred daním a doručením výpovede, t. j. pred **28. októbrom 2004**.

Zo spisu vyplýva, že generálny riaditeľ žalovaného listom zo 14. októbra 2004 zrušil pracovnú pozíciu žalobkyne ku dňu 19. októbra 2004 (č.l. 22 spisu). Je nepochybné, že najneskôr 14. októbra 2004 žalovaný vedel o zániku pracovného miesta žalobkyne. Napriek tejto skutočnosti jej neponúkol voľné pracovné miesto, na ktoré prijal nových zamestnancov. Ponukovú povinnosť si žalovaný teda nesplnil. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že ponuka vhodného zamestnania sa musí uskutočniť **ešte predtým, než zamestnávateľ dá zamestnancovi výpoveď**.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na to, že objektívne právo predpokladá, že výkon subjektívneho práva smeruje k cieľu sledovanému právnou normou. Ak však účastník právneho vzťahu síce **formálne koná v medziach svojho práva**, ale prostredníctvom jeho realizácie sleduje **poškodenie druhého účastníka právneho**

vzťah, ide síce o výkon práva, ale o chybný výkon práva. Takéto konanie sa totiž realizuje nie na dosiahnutie výsledkov, ktoré má pozitívne právo v úmysle chrániť, ale len preto, aby sa formálne dosiahol súlad so zákonom. Preto treba takýto výkon práva považovať, aj keď je formálne v súlade so zákonom, za len zdanlivý výkon práva. Účelom takéhoto konania nie je totiž výkon práva, ale snaha poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu (porovnaj napr. ZSP 5/2009).

Tým, že súdy z tohto aspektu neposudzovali skutkový stav veci v nadväznosti k právnej stránke veci, došlo vo vzťahu k uvedenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci k nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského a okresného súdu v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. a § 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková